

Hvor herligt lyder budbringerens fodtrin

Biskop Czeslaw Kozons prædiken
i Sct. Ansgars domkirke søndag,
den 27. januar 2008 på festen
for det katolske bispedømmes
værnehelgen, den hellige Ansgar

Af biskop Czeslaw Kozon

"Hvor herligt lyder budbringerens fodtrin hen over bjergene".¹ Sådan begynder festdagens første læsning, og med dette skriftord vil vi drage en parallel mellem Esajas' budbringer og den hellige Ansgar – ham, på hvem profetien kom til at gå i opfyldelse for vort lands vedkommende.

Selv om den hellige Ansgar var en eksemplarisk munk og biskop, ærer vi ham først og fremmest som forkynder, som én, der har *evangeliseret*, som én, for hvem hele det kirkelige engagement bestod i noget nyt, der skulle begyndes og meget ofte beskyttes og genopbygges på ny.

Fejringen af et områdes første trosforkynder sker mange steder med en vis tilbagelænethed, fordi der mellem den første missionering og nutiden ligger en lang periode af etablering og konsolidering, meget ofte med en vis afmatning og mangel på udfarenhed, en køren på traditioner og rutiner. Som katolsk kirke herhjemme har vi ikke oplevet det helt sådan. Vor nyere historie er trods alt resultatet af meget pionerarbejde, af megen nybegyndelse, mange menneskers opbrud hjemmefra for at komme til os, af deres overvindelse af store udfordringer. Men selv i det korte spænd af tid, som er gået siden Den katolske Kirke igen begyndte sit virke herhjemme, har vi trods vore små forhold oparbejdet mange traditioner og vaner, og trods store vanskeligheder og forandringer, der ikke er til at overse, har vi ofte svært ved at se, at tingene kan og skal være anderledes. Vi forventer, at det kirkelige landskab er, som det altid har været og med den betjening, vi hidtil har været vant til. En eventuel vækst har været indadrettet, sådan at forstå, at ekspansion har bestået i at skabe bedre rammer om det allerede eksisterende. En udadrettet mission er der ikke overskud til, og slet ikke i krisetider, hvor det gælder om at bevare mest muligt af det bestående.

Nu skal en kirke som vor være den sidste til at benægte vigtigheden af at bevare, hvad der ofte gennem lang tid er blevet samlet og opbygget. Vi lever i allerhøjeste grad af det, der er overleveret, og som vi også har en pligt til at bevare både friskt og uforfalsket. Det gælder naturligvis først og

¹ Es. 52,7

fremmest troslæren, sådan som vi har modtaget den fra Kristus og apostlene, uddybet og beriget af, at senere generationer har mediteret over den og vist, hvordan den skal efterleves i praksis. Århundreders teologiske forskning, åndelige fordybelse og utallige menneskers, ikke mindst helgenernes, vidnesbyrd er blevet en uundværlig del af det katolske kristne budskab.

Men intet af dét, som i mange henseender også har overlevet ved at læne sig op ad kulturelle og sociale strukturer, har kunnet bevare sin vitalitet uden en vis form for nybegyndelse i det mindste hos nogen. Kirken ville ikke have overlevet og slet ikke være vokset, hvis der ikke havde været nogen, som så ud over deres hjemlige miljø, var parate til at bryde op og visionære til at tolke tidens tegn og finde nye metoder til videregivelse af evangeliet.

Efter denne situationsbeskrivelse kan vi gå nærmere ind på, hvad der var den hellige Ansgars mission, og som til enhver tid skal være Kirkens, nemlig *evangelisering*. Dette begreb – eller måske snarere selve ordet – er forholdsvis nyt i vor katolske terminologi, lanceret ikke mindst af Andet Vatikanconcil og af mange tiltag i tiden derefter. Det er blevet en slags nøgleord i forbindelse med Kirkens strategi for det nye årtusind. I en tid, hvor meget ofte kun dét, der er stort, er noget, der tæller, hvor alt skal ekspandere og sikre markedsandele, er det naturligt, at også Kirken følger. Men evangelisering er ikke længere kun spørgsmålet om talmæssig vækst; det er efterhånden også afgørende for, om dét, der endnu består og fungerer, kan bevares. Det betyder, at det for Kirken ikke kun drejer sig om at vinde nye medlemmer, men også om, at de, der allerede er der, får ny vitalitet. De to ting hænger naturligvis sammen, for hvis der ikke er et minimum af vitalitet, kan man ikke virke attraktiv eller mobilisere overskud til aktivt at drage andre.

Det kan godt være, at de fleste i lang tid endnu vil vige tilbage og betragte det som en helt uoverskuelig opgave at skulle forkynde troen for andre, positivt at fortælle om det kristne budskabs eksklusivitet og absolutte sandheder. Der kan være grunde til, at man ikke overalt kan være lige udfarende: dét, at man lever i en mindretalssituation eller under forfølgelse og undertrykkelse eller mangler de fornødne personalemæssige eller materielle ressourcer.

Disse betæneligheder fritager os dog aldrig for hele tiden at være aktive og bevidste indadtil. I sin apostolske formaning, "Evangelii nuntiandi," fra 1975 (nr. 2)² nævner pave Paul VI to vigtige forudsætninger for videreformidling af det glade budskab: Vi skal "iføre os det nye menneske",³ og "Lade os forlige med Gud".⁴ Disse skriftsteder kan lyde som fromme talemåder, hvis vi ikke prøver på at komme lidt bag om ordene. At "iføre sig det nye menneske" er at "iføre sig Kristus," hvilket igen betyder helt at lade sig omslutte af ham, helt og holdent lægge hans person og liv til grund for vor måde at tænke og handle på. At "lade sig forsones med Gud" betyder villighed til omvendelse og til at begynde et nyt liv med ham.

Selv om evangelisering er en vigtig opgave og én, vi må gøre os tanker om, hvis Kirkens fremtid interesserer os, så skal vi ikke betragte evangelisering ud fra et rent effektivitetssynspunkt, sådan at vi tænker, at vil vi ud med budskabet, så må vi gøre noget, finde de egne metoder og lignende. Også selv om vi var forhindrede i at gøre noget overhovedet for evangeliets udbredelse – personligt eller som lokal menighed – så skulle det være en ambition hos os at gøre budskabet til en integreret del af vor egen tilværelse; så skulle vi blive klare over, at dette budskab er af afgørende betydning for, at vort eget liv lykkes, og vi selv når til frelsen. Og hvis budskabet ikke betyder noget for os, vil vi heller ikke gøre os anstrengelser for, at andre skal tilegne sig det.

² **Klik her** for at se teksten (engelsk). Red.

³ Jf. bl.a. Ef. 4,23-24: I skal fornyes i sind og ånd og iføre jer det nye menneske, skabt i Guds billede med sandhedens retfærdighed og fromhed; Ef 2,15; Han [Kristus] satte loven med dens bud og bestemmelser ud af kraft for i sig at skabe ét nyt menneske af de to og således stifte fred; Kol. 3,9-10: I har aflagt det gamle menneske med dets gerninger og iført jer det nye, som fornyes i sin skabers billede til at have erkendelse.

⁴ Jf. 2 Kor. 5,20: Så er vi altså udsendinge i Kristi sted, idet Gud så at sige formaner gennem os. Vi beder på Kristi vegne: Lad jer forlige med Gud!

I den allerede nævnte apostolske formaning siger pave Paul VI, at "præsentationen af evangeliets budskab ikke er et valgfrit bidrag til Kirken. Det er en opgave, som er pålagt den ved Herren Jesu befaling, således at mennesker kan tro og blive frelst. Dette budskab er virkelig nødvendigt. Det er unikt. Det kan ikke erstattes. Det tillader hverken ligegyldighed, synkretisme (altså sammenblanding med andre religioner) eller tillem্পning. Det er et spørgsmål om menneskers frelse".⁵ Denne passage af pave Pauls skrivelse lyder nok som en advarsel, men endnu mere er det en henvisning til det kristne budskabs rigdom og muligheder, som vi selv kan udnytte bedst muligt samtidigt med, at vi har glæden ved at give noget til andre mennesker, som de længes efter. Udover at være parate til at give andre mennesker, hvad de selv søger og længes efter, er det også opgaven at præsentere det kristne budskab dér, hvor dets fravær betyder, at menneskelivet og dets værdighed bliver bragt i fare, hvor svage grupper lider overlast eller forsømmes, og hvor evangeliets sandhed og normer ikke er omfattet af ytringsfriheden.

For mange virker det kristne univers kompliceret og uoverskueligt, teoretisk og krævende, uaktuelt og irrelevant. Også selv om man har taget det til sig og står ved det, kan man nogle gange blive fristet til at nære lignende tanker, stimuleret af egen tvivl og andres ubekymrethed. Disse ikke usædvanlige situationer skal ikke forskrække os. De er med til at lære os, at evangeliet ikke er menneskeværk, og at troen er en gave fra Gud. Ingen kan således give sig selv troen; men har vi den først, åbner den et univers for os, som vi naturligvis både må interessere os for og tage konsekvenser af for at holde det levende. Glæden over selv at være kommet til troen vil også nære erkendelsen af, at det ikke blot drejer sig om at modtage et budskab, men om at være blevet inddraget i fællesskabet med Gud. Fællesskab kræver respons og engagement. At give og modtage i et kristent fællesskab er den første evangeliseringsproces, som kan generere det overskud, vi nogle gange synes, vi ikke har, til at nå ud over vor egen kreds.

Den hellige Ansgar havde ved sit valg af munkelivet indladt sig på et liv med Gud – et liv, der senere gav ham visionen om at kunne bringe evangeliet til helt nye mennesker. Han har efterladt os en arv, der nok går ud på at bevare og styrke vort lands kristne identitet, ikke som en steril og ureflekteret tradition, men som grundlaget for vort lands og vort samfunds rette udvikling. Dette gælder også, selv om ikke alle bliver kristne, og den religiøse pluralisme bliver større. Uanset tilslutningen til den kristne tro forbliver den Guds stadige tilbud til menneskene, og vi, der allerede har denne tro skal hele tiden være autentiske vidner om den. Amen.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁵ Evangelii Nuntiandi, nr. 5